

VASÁRNAP

EGYHÁZTÁRSADALMI KÉPES CSALÁDI LAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TÓTHFALUSI JÓZSEF,
ev. ref. lelkész.
TÁRS SZERKESZTŐ:
PAÁL GUSZTÁV,
ev. ref. koll. tanár.

KIADJA:
Az Erdélyi Ref. Egyházkerület
„Egyházi Ertekezlete“

Szerkesztőség és kiadóhivatal
hová a lapba szánt kéziratok
==== reklamációk és ====
előfizetési pénzek küldendők
== Maros-Vásárhely, ==
Szentgyörgy-utca 9. szám.
==== ev. ref. lelkészi lakás. ====

Megjelenik:
minden vasárnap egy iven.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egy évre . 4 kor. Negyedévre 1 kor
Fél évre . 2 kor. Egy szám ára 10 fill

A feminizmus és a családi élet veszedelme.

Napjainkban az egész világtársadalom életében a nőkérdés és nőmozgalom annyira előtérbe lépett és oly tulzásba kezd járni, hogy minket egyházi vezetőférfiakat sem hagyhat közönyösen. Azok a tüntetések, melyek nemrég az angol parlament előtt a nők választójogáért folytak, az a tény, hogy Finnországban tizenkilenc nő, mint népképviselő bevonul egy nemzet törvényhozó termébe, azok a felolvasások, melyek Budapesten egy német kisasszony Zisnewska Mária kezdeményezése után a serdülő leánykák nemi felvilágosítása körül megindultak, mind egy es ugyanazon mozgalom különböző, de szükségszerű nyilvánulásai.

A mozgalom célja, mint ők mondják, a nő előtt minden önálló életpályának megnyitása, a nőnek a férfival való teljes egyenjogúságának kivívása. Tagadhatatlan, hogy mint mindig, itt is nem valami alantjáró, hanem nemes cél vezet a nőket. De feledik, hogy a mozgalomnak ilyen formája már tulzás, mert ellenkezik a nő hivatásával, fizikai életberendezésével s végeredményében a társadalmi és erkölcsi élet fundamentumát: a családot támadja meg. Mivel ember nem gondolkozhatik úgy, hogy a nőt csak a

főzőkanál és házimunka illeti meg, mert a mai szövevényes társadalmi élet a nőnek is nyújt pályát az életben és ez mindaddig teljesen jogos is, míg a nő Istentől rendelt hivatásával nem ellenkezik. De mihelyt a nőmozgalom odáig halad, hogy elakarja erőszakosan emészteni a férfi és nő között lévő isteni teremtésrenden alapuló nemi különbségeket és az élet durva küzdtereire szólítva, versenyre hívja a férfi ellen, azonnal elveszti jogosultságát.

Társadalmi életünk egész berendezésével a családi életen épül fel. Szokásaink, erkölcsünk, világnézetünk, államunk, jogunk mind a családon nyugsznak. A családi élet olyan természetes alapja a társadalomnak, mely mellett évezredes tradíciók szólnak és a melynek lerombolása egyenlő volna az egész társadalmi élet lerombolásával. A család az, melyben val'ás-erkölcsi életünk, egész jellemünk jótékony fejlődésnek indul s a családban talál a férfi és a nő oly fizikai és erkölcsi támaszt, mely alapul szolgál mindkettő hivatásának legeszményibb megvalósításához.

A családban a férfi, ki fizikailag is az erősebb, durvább munkára van teremtve, a vezető (fej vagy fő) szerepet tölt be. Munkatere az élet, hol társadalmi hivatása mellett naponként küzd, fárad családjáért, melynek gondja az ő vállaira

nehezedik jó nagyrészt. De másfelől a család a maga kedves kötelékével hatalmas ösztönző erő munkájának jókedvvel, lelkesedéssel való folytatásához.

A nő, mint gyöngébb szervezetű, az Istentől az anyaság hivatásával ruháztatott fel s mint ilyen, a legfelségesebb cél szolgálatában áll, mert ezáltal az isteni teremtés részesévé válik. És bár ő nincs egészen a családi élet zárt körébe utalva, mert a társadalmi élet nagy mezején, mint keresztyén nőnek, sok működési tere nyílik, azonban mégis fő működést tere a családban van. Az anyaság, a gyermekek nevelése, az apró-cseprő házi gondok elvégzése, a ház kellemessé tétele, hogy a családtagok édes otthont találjanak, bizony nem könnyű feladat, de széppé, nemessé teszik a nő hivatását is.

A mai feminista mozgalom azonban, mikor a nő előtt mindenféle életpályát megakar nyitni, sőt egyenesen versenyre szólítja fel a férfi ellen, igazi rendeltetésétől vonja el a nőt. Az élet a maga sokszor igenis vastag realizmussal, míg az edzett férfi lelket is eldurvitja, idealizmusát kiöli, mennyivel inkább az érzések, az ideálok világában élő nő lelkét, ki levetkezvén magáról a nőiesség rózsafátylát, a gyári dolgozó műhelyektől elkezdve az országgyűlési termekig kilépi mindenütt az élet nagy küzdterére s ott nem a férfi oldala mellett, — mint annak segítője — hanem a férfi ellen küzd a megélhetésért önállólag . . . egyedül.

Bizony a nő így visszás helyzetbe jut és képtelen lesz megfelelni annak a hivatásnak, melyet számára az isteni természetrend kijelölt, De nézzük meg az ilyen önálló pályán működő nő életviszonyait közelebbről. Ha férjhez megy, a terhesség és az ezzel járó változások megakadályozzák pályája folytatásában s akkor a pálya szenved rövidséget ezáltal. Vagy pedig, ha ezen tulesik és ismét folytatja hivatalát, akkor meg a gyermekek nevelése szenved oly óriási kárt, melyet semmi nevelőintézet később helyre nem pótolhat. Legjobban mutatják ezt azon munkás családok gyerekei, hol a szülők mindketten egész nap dolgozni járnak és a gyerekek nevelés nélkül az utcán nőnek fel. Az ilyenekből lesznek aztán a társadalmi életünk legelzüllöttebb, legelvetemültebb alakja, kik előtt az erkölcsi törvé-

nyek, ismeretlen fogalmak. Ha pedig a nő azt látja, hogy az anyaság akadályozza pályája folytatásában, igyekszik a gyerekáldást a legkülönbébb módon megakadályozni, miáltal bünt követ el és oda jut, hogy a házasságránézve nemi élvezetté aljasul csupán. Az ilyen viszonyt a férfi is megunja idővel s mert a házaselet így ránézve is csak nemi élvezetté vált, más szórakozás után tekint s így ő is bünbe sodratik.

De még nagyobb veszély fenyegeti a nőt más tekintetben. Azzal, hogy a nő önálló kereseti pályára lépik, a családtól elszakad. Egyedül állva pedig ki van téve az élvsovár férfiak ostromának és végül — a legtöbb nem tudva ellenállni — elbukik s ezzel az életpálya további folytatása rá nézve erkölcsileg lehetetlenné lesz téve. Az ilyen önálló nő továbbá bármily alacsony sorsból származott is szellemi intelligenciájánál fogva magas igényeket táplál és nem szívesen lépik házasságra saját társadalmi osztálybeli iériuival. Viszont azonban a férfi is vonakodik az ilyen házasságtól, mert szerény jövedelméből egy ily nő igényeit ki nem elégitheti. Magasabb osztálybeli férfi pedig szintén vonakodik az ilyen házasságtól, mert őt a rang és osztályelőítéletek vezetik és így mindkét esetben a család szenved pótolhatatlan veszteséget.

E néhány vonásból, azt hiszem, eléggé kitetszik a feminista mozgalom tulságbavitelének veszedelme. Angolországban a józan angol szellem már rég felismerte a feminizmus nagy veszedelmét és magukban, a női körökben erős küzdelem indult meg ellene. Ez a legbiztosabb záloga annak, hogy e mozgalom a tulzásokból kijozanodik s maguk a nők fogják a tulzókat kijavítani. A pályák a feminizmus nélkül is bővülnek a nők előtt, hanem „ez nem feminizmus, de az állam és társadalom érdeke és kötelessége,” a mint egy kiváló magyar szociologus mondja. A nő pedig, ha csak teheti, maradjon meg nőnek, családanyának, mert számára ez a legboldogítóbb, önmagára és a társadalomra nézve egyaránt üdvös hivatás.

Dengel Géza
nyárádmagyarósi lelkész.

A diakonissza-intézményről.

Fliedner működése s diakonissza intézete példaképpül szolgált s miután híres kartársa, Wichern, különben is egész Németországot fellármázta a belmisszió érdekében és maga IV. Frigyes Vilmos is pártolta a diakonissza-intézményt, sőt maga is alapított egyet Berlinben: egymásután alakulnak új diakonisszaházak Németország területén s hathatósan hozzájárulnak a német protestáns egyházi és társadalmi életnek megújító munkájához. Kiváló férfiak lépnek sorompóba, a kik lelkesedésükkel s tapasztalásukkal az intézményt tovább fejlesztik. Különösen sok anyaház alakult a múlt század 50 es és 60-as éveiben. Van közöttük több olyan, hogy joggal melléje sorakozik a kaiserswerthi anyaháznak. Így Berlinnek 5 intézetében közel 1000 diakonissza van; Drezda anyaházának, mely egyike a legrégebbeknek, körülbelül 550 diakonisszája van; a stuttgartinak 615, a königsberginek 531; a nagyhirű Bodelschwingh bielefeldi intézeteiben az 1900. évi statisztikai adatok szerint 987 diakonissza munkálkodik az Isten dicsőségére s a nyomorusággal teli emberiség javára.

Azon férfiak közül, a kik a diakonisszaügy terén kiváltak s mint továbbfejlesztők nagy szolgálatokat tettek, különösen Löhét kell említenem, a ki Bajorország Neuendettelsau nevű városában az általa létesített anyaházban legfőképpen a diakonisszák vallásos és esztétikai nevelésére fordított nagy gondot, habár a tekintetben vétett Fliedner szelleme ellen, hogy a diakonisszákat szélső lutheránus irányban képezte

Elterjedt az intézmény Hollandiában Franciaországban, Angliában, Svájcban, Oroszországban s valamivel később Amerikában, hazánkban s a földnek minden részeiben. A legtöbb diakonisszaház a kaiserswerthi mintára szervezkedett; de vannak elég számmal olyanok is, a melyek egyes nem lényeges dolgokban eltérnek tőle. 1861 óta a legtöbb anyaház szövetségben áll egymással s közösen érdeklő ügyeik megbeszélése s könnyebb egyöntetűbb elintézése céljából időnként értekezletet tartanak.

A szövetségen kívül álló anyaházak közül legkiválóbb a boroszlói több mint 200 nővérrel.

Az anyaházaknak élén áll egy főnöknő s egy lelkész, a kik közösen intézik házuknak ügyeit szeretettel s a nővérek kívánságainak meghallgatásával.

Megjegyezhetjük, hogy a főnöknők között igen sok előkelő s grófi sarjak neveivel találkozunk, mert előkelő származásuk dacára nem szégyelték a Krisztus evangéliumát s szeretetgyakorlás dolgában őszinte lélekkel követik Üdvözítőnk példáját. A német fejedelmi nőknek egyházuk iránt való szeretete s fejlődése iránt való érdeklődésük a diakonisszaügy ismertetésében és terjesztésében is nagy mértékben mutatkozik, s hogy a diakonisszaügy oly rohamosan fejlődött, kétségtele-

nül ezen fejedelmi nők kiváló buzgóságának s áldozatkészségének is köszönhető.

Az összes diakonisszák számát az 1898. évi statisztikai adatok szerint többre, mint 12000-re kell tennünk s ezek, néhány száznak leszámításával, mindnyájan Németországban működnek s építik Isten országának nagy épületét; hitükkel buzgóságot, szeretetükkel ragaszkodást, kitartásukkal áldozatkészséget támasztva s a protestantizmust felvirágoztatva. Ezt a nagyszerű intézményt pedig nem a hivatalos egyház létesítette s tartja fenn, hanem, a mint láttuk, olyan apostoli férfiak, mint Fliedner volt, s egyeseknek s általuk az egész prot. társadalomnak áldozatkészsége, a mely valóban csodákat mivel s a német protestantizmus életre keltésében s öntudatra ébresztésében a legelsőrangú tényező volt.

Ha ezek után még hazánk* diakonisszaügyére vetünk egy-két pillantást, bizony szégyenkezve s pírulva kell megvallanunk, hogy még a kezdet kezdetén vagyunk, mert ez az intézmény eddig nem tudott nálunk igaz s mély gyökereket verni; ám bár igaz, hogy a legutóbbi esztendőben biztatóbbak a jelek. Hazánkban négy helyen vannak diakonisszaházak. A legrégebb volt a budapesti, a melyet 1866 ban a német református egyház alapított a Bethesda nevű kórházzal, a melyben kaiserswerthi diakonisszák működtek. Sajnos, hogy épen az ev. ref. egyház idegenkedik ezen diakonissza anyaházról s tudtommal, a budapesti evang. és a nyíregyházai evang. egyházakat kivéve, egyetlenegy egyház sem veszi igénybe szolgáltatását. Magyar születésű nőket is nagynehezen kapnak diakonissza nővérekül, a mi nagy hátrányára van az ügy fejlődésének.

A másik diakonissza anyaházat Erdélyben láttam Nagy-Szebenben; ez a száz év. országos egyháznak tulajdona. Az intézetben u. n. Zsófia-nővérek működnek, weimari eredetű s a kaiserswerthitől sokban különböző szervezettel. Gyönyörűen berendezett kórházuk valóban utánzásra méltó. Az anyaháznak mintegy harminc diakonisszája a száz év. egyházakban is működik mint gyülekezeti diakonissza.

Nem régi keletű a pozsonyi diakonissza ház a melyet a pozsonyi ev. egyház alapított s tart fenn Diakonisszái két kórházban, Pozsonyban és Löcsén, azonfelül pedig öt helyen, ev. egyházakban, mint gyülekezeti diakonisszák működnek.

Legújabb keletű a budai diakonissza otthon, az ugynevezett Filadelfia, a melyet a folyó évi május hónapban Biberauer Richard akkor ref. katekheta nyitott meg (Budapest, Herman ut 39. sz.) a budai ref. egyház erkölcsi védelme alatt. Ez a zsenge intézet a maga

*A következő adatok, Istennek hála, ma már nem mindenekben felelnek meg a magyarországi ref. diakonissza-ügy állapotának. Igaz, hogy a *Bethesda*, mint diakonissza-intézmény megszűnt, de annál derekasabb fejlődésnek indult *Biberauer R* igazgató lelkész atyánkfia vezetése mellett a *Fiadelfia*-intézet.

öt diakonisszájával minden alap nélkül, tisztán a közönség könyöradományából tartja fenn magát.

S miként mindenütt, úgy hazánkban is csak dicsérettel s elismeréssel adóznak a diakonisszáknak igazi keresztyén és önfeláldozó betegápolásukért, a szegények s a nyomorultak gondozásáért. Ha a helyett, hogy folyton sopánkodunk veszteségeink felett s keressük azoknak okait ott, a hol nincsenek: magunkba szállva, a diakonisszaügy terjesztésében fáradoznánk, — biztosra veszem, hogy veszteségeink sáma kisebbednék s a hideg közöny helyét keresztyén hit, krisztusi szeretet s a protestantizmushoz való ragaszkodás foglatná el.

Vallásos életünk azonban nagyon felületes s inkább külsőségekben, mint belső hitbeli meggyőződésben s felebaráti szeretetben nyilatkozó; mert sokszor csupán szokásból, szüleink iránti szeretetből, családi hagyományok folytán s a mi legcsunyább, nem egyszer politikából vagyunk protestánsok. Mig sziveinket a hit kovásza teljesen át nem járja s igazi hívők ké nem tesz, addig tespedni fogunk. Ezt a munkát kell végeznünk az iskolában tanítók s tanárok által, a templomban s a templomon kívül a lelkész által, a családban az anyák által. S mind e munkáinkban segítségül kell hívünk a diakonisszákat, hogy ezek őszinte vallásosságukkal s önfeláldozó szeretetükkel mozgásba hozzák a tespedő prot. társadalmat.

Azt mondta egykor az Úr Péternek: „vigyed a mélyre a hajót és bocsássátok le a ti hálótokat hal-fogásra“. Nekünk is szól ez utasítás s ugyanazon bizalommal kell nekünk is belevétnünk az evangelium tiszta magvait a társadalom mélyébe, az egyeseknek szívébe; mert ha nem sikerül a protestáns társadalomnak megnyerése az evangeliumnak, nemcsak templomaink lesznek üresek, hanem elpusztulnak intézményeink, elpusztul a protestantizmus és vele hazánk önállósága is

Protestáns nőink előtt a diakonissza-intézményben egy gyönyörű pálya áll nyitva, a mely azonfelül, hogy keresztyéni, a női hivatásnak s szervezetnek teljesen megfelelő, és az egész életre biztos megélhetést biztosít, s még abban a tekintetben is kitűnő, hogy a társadalomban tiszteletet és becsülést szerez a keresztyénségnek, közelebbről a protestáns egyházaknak, s azok hiveinek rendkívül áldásos szolgálatokat teljesít.

Igaz krisztusi hit, a magyar protestáns egyház iránt való lelkes szeretet s feltétlen bizalom az Isten jóságában, úgy hiszem, megtermi gyömolcseit minálunk is, s a diakonisszaügy is felvirágzik majd, mint nem idegen, hanem mint hazai talajba vetett mustármag.

Mayer Endre.

(Vége.)

Isten igéje.

A betegek barátja.

ELSŐ RÉSZ.

Bibliai történetek.

I.

Ó-Testamentum.

1.

Az ember teremtése.

És formálta vala az Úr Isten az embert a földnek porából és lehelt vala az orrába életnek lehelletét. Így lőn az ember élő lélekké. I Mózes 2, 7.

Az ember a föld porából teremtett. Az egészséges ember e kifejezés jelentőségét nem érzi úgy, mint a beteg ember. A virág nyílik, azután elhervad és porrá lesz megint. Az állatok lesznek, elmúlnak és a már elpusztult világok felett örvend és ujong egy egészen más világ. Az emberek életében is így van. Nemzedékek jönnek elé s nemzedékek térnek meg a földbe, ahonnan vétettek. Milyen semmi az ember! Alig virágzik, azután elhervad, kitétetve a veszedelmeknek, fáradságoknak, fájdalomnak, betegségeknek, egyszóval a teremtetség minden nyomorúságainak. Látom, hogy körülöttem elenyészik és megsemmisül minden s én is alá fogom hajtani fejem a föld hűvös kebelére, hogy megint porrá legyek. Ez a gyenge, erőtlen porsátor a sirba tér meg, mert az ember a föld porából formáltatván, porrá lesz megint.

Hát ennyi az egész? Ezért lettem a világra? Ezért kell szenvednem, tünnöm? Nem. Nemcsak porból áll az ember. Isten élő lelket is lehelt belé. Tehát van bennünk valami élő, ami nem tér meg a sirba, mint a test tagjai. Ez szeretet, békesség után való vágy, szived sovárgása élő Isten után, küzdelem a tökéletességért, az örök életben való hit és az Istenről való bizonyosság. Az emberben az Istennek élő lelke.

És én sokszor láttam győzedelmeskedni Istennek élő lelkét, mikor a halál enyészto munkájához már hozzákezdett. Ismertem egy beteget, aki esztendőkönt át örökös betegségben sinylődve egy tagját sem bírta megmozgatni. Sohasem hallottam őt panaszkodni; elégedett volt mindig és csendes lelki megnyugvással várta az Urat, az ő megváltó kegyelmét. Ismertem egy édesanyát, aki gyöttrődései és haldoklása közben nem magára, hanem az ő gyermekeire gondolt. És sok szenvedő és halálra készülő arcon láttam a békességnek ama csendes és megnyugtató vonását, amely csak az égből száll alá. Láttam, hogy a testnek minden gyengesége mellett az ítélet-ereje, az akarat ereje, a szeretet ereje folyton erősödik. Bizony, jó Istentiszteletére hiva fel mindez. És ami az emberi bölcselkedés hitető szavaival csak nehezen kimagyarázható, ezt mind láttam ezekben e dolgokban saját szemeimmel és hallottam szívem örömjongásában visszacsendülni: „Halál, hol van a te diadalmad; koporsó, hol vagyon a te fullánkod?“

Kedves beteg barátom, te tudod, hogy kicsoda az a kitévetniünk kell, hogy diadalmasak legyünk mi is a koporsó s a halál felett. Ő neked is szól: „A ki én hozzám jön, az tsemmiképpen se vetem ki. (Ján. ev. 6, 37.)

Engedjétek hozzám jönni a kisdedeket.

JÓ EMBER.

Nincs jó ember egy is a föld kerekiségén!
— Mondogatja ajkad a jót keresgélvén.
Ah, örök igazság mondatott ki régen:
Egy jó van: az Isten, oda fenn az égben!

Hanem... ha látsz embert, kit más baja busít,
Aki akkor boldog, ha más soh'se busít,
Kíhez a szenvedő ragazkodik híven:
Ebben az emberben lakik a jó Isten!

NEM SIROM EL . . .

Nem sírom el könnyem,
Miként ezelőtt,
Nem sírom el többé
Emberek előtt...
Mert az egyik ember
Se hall, se nem lát,
Neveti a másik durván
Lelkem bánatát!

De hogyha hozzám jó
Kinek szíve fáj,
Élte mint az enyém,
Fagyos téli táj,
S vigasztaló szómra
Búja fölenged:
Ráborulok és elsírom
Szótlan könnyemet.

VIGASZTALÓ.

Vedd örömed, vedd bánatod
Ugy miként, ha nem is volna...
Mintha mikor megérkezett —
Búcsuzásra már is szólna!
Igy ör med nem lesz bánat,
A bánatod nem sújt porba...
A könnyed meg el nem apad —
Maradni fog siratóra.

STAUDNER MÁTYÁS.

Ha valaki akar engemet követni, tagadja meg magát és minden napon vegye fel az ő keresztét és kövessen engemet.

Mert valaki akarja az ő életét megtartani, elveszti azt, valaki pedig elveszti az ő életét én érettem, az megtartja azt;

Mert mit használ valakinek, ha mind e világot megnyeri is; ő magát pedig elveszti és magában kárt vall?

Mert a ki engemet és az én beszédemet szégyenli, azt az embernek Fija is szégyenli mikor el-

jövend az ő dicsőségével, az Atyáéval és a Szent Angyalokéval.

Mondom pedig néktek bizonynyal, hogy vagyanak az itt állók közül némelyek, kik a halált meg nem kóstolják, mignem meglátandják az Istennek országát.
Lukács ev. 9 23 - 27.

Ne uralkodjék azért a bűn a ti halandó testetekben, hogy engedjétek annak az ő kívánságiban.

Se pedig ne állassátok a ti tagaitokat hamisságnak fegyvere gyanánt a bűnnek, hanem állassátok magatokat Istennek; mint a halálból megelevenítettetek és a ti tagaitokat igazságnak fegyvere gyanánt az Istennek.
Pál levele a Róm. 6., 12, 13.

Kegyesség útja.

Add át magad az Úrnak.

Moody már egy idő óta szolgált az Úrnak, midőn egy alkalommal egy vallásos összejövetelel vett részt, ahól a következőket mondotta az Isten szolgája: „Ha az Isten találna egy olyan embert, aki neki adna át teljesen, visszavonhatatlanul mindent, akkor a világ csodálkozna a felett, hogy mit tehet az Úr egy ilyen emberi életből.

Moody beszéli, hogy erről az óráról hazajött, porba borulva az Úr előtt így szólt: „Uram, én akarok az az ember lenni, aki Te Néked mindent visszavonhatatlanul ad át!” És mit tett Isten Moody éltéből? Mint használhatta őt fel! Tizezreket vezethetett az Úr Jézushoz és nyert meg az üdvösség számára. És az ő élete igazán egy hatalmas gyümölcsstermő fa volt.

Kedves olvasóm! bárki is légy te, akár férfi vagy nő, ifju vagy idős nagytudásu vagy kevésbé bölcs, kövesd Moody példáját, adj át mindent az Úrnak. Aki tégedet az ő drága vérével váltott meg, tégy le mindent visszavonhatatlanul az Ő lábaihoz, ne tarts meg semmit magadnak, még magadnak sem és akkor az Úr téged is felhasználhat és dicsőségessé teszi az Ő nevéte rajtad és általad is.

A kis gyermekek is őrizőink lehetnek.

1.

Egy angol hittérítő lelkész olyan emberek között működött akiket szerfölött nehezen lehetett arra szoktatni, hogy a templomba járjanak. Volt ennek a lelkésznek egy kis lánya, aki egy alkalommal éppen a mikor még az Istentisztelet tartott, a temp'om ajtajában megjelent és így szólt: „Ime, ezt az öt embert eresszétek magatok közé!” A hívők elcsodálóztak az öt durva ember megtérésén, kiket a kis lány szelid szava hívott el a templomba, mikor meglátta, hogy egy korcsmába akarnak betérni.

2.

Hallottam egy munkás emberről, aki gyermekeit szép tisztán és csinosan felöltöztetve, mindig elkül-

dötte a templomba, ő maga sohasem ment el. Egyszer a legkisebb gyermek így szólt hozzá: Édes apám, miért nem jön el maga is? Az apa nem gondolt arra, hogy magát mentegesse, hanem önkéntelenül is megfogta kis fia kezét aki a templomba vezette. Ott ő vigasztalást és erőt merített — amit mindenki és így mi is megkaphatunk, ha tiszta érzéssel járulunk oda — és attól fogva gyermekeinek mindig hűséges kísérője volt a templomba.

Vegyétek hát emlékezetetekbe, hogy közületek mindenki lehet őriző, vezető és példaadó. Őrizője, vezetője és példaadója lehet az öreg a megleltkorunak, ez a fiatalnak és még a gyermek is lehet vezetője az embernek. Figyeljétek meg csak még egyszer a miket az elébb elmondottam.

Egyháztársadalmi élet

A ref. Diakonissza-ügy. Mai számunkban fejeztük be a diakonissza-ügyet teljesen megvilágító s annak szükségét és igazi evangéliumi hatását s jelentőségét feltáró szép tanulmányt. E tanulmány közlése nyomán már többen keresték meg lapunk Szerkesztőségét, azon felkéréssel, hogy vegyen részt egy erdélyrészi Diakonissza-intézmény szervezésében s főként, hogy a már egyszer felvetett kérdést napirendről többé ne vegye le. A magunk részéről a legnagyobb készséggel állunk mindazoknak szolgálatára és támogatására, akik a ref. Diakonissza-ügy iránt érdeklődnek s annak gyámolításával, fejlesztésével, nálunk *megteremtésével* óhajtják szolgálni anyaszentegyházunk érdekeit. Ugy véljük, hogy ez a nagy kérdés már az őszi ker. közgyűléssel kapcsolatban tartandó *egyháztársadalmi értekezleti közgyűlésen* megvitatás és Isten segedelméből, majd az *elhatározás* stádiumába fog jutni.

Hogy az érdeklődők meg további tájékozást szerezhessenek „A Fiedelfia magyar diakonissza Szövetség Híradója nyomán“ közöljük az alábbi kérdéseket és feleleteket:

1. Mi a diakonissza:

A diakonissza a szó mai értelmében olyan evangéliumi gondolkozású fiatal leány vagy gyermektelen özvegy, aki a ker. szeretetmunkákra különösképen kiképeztetett s hasongondolkozású testvérek közösségéhez tartozik. Ha a diakonissza kilép a testvérek közösségéből, megszűnt diakonissza lenni, még ha Krisztus iránti szeretetből folytatná is a szeretetmunkát a szegények és betegek között.

2. Mióta vannak diakonisszák?

Az apostolok maguk vezetik be a diakoniát, Csel. 6: 1—6; a férfi diakonusok mellé nemsokára a diakonisszák állítottak be, mint pl. Róm. 16: 1. Phébe. Kr. u. 400 körül a diakonissza-ügy még nagyban virágzott, hiszen Chrisosthomus, az akkori konstantinápolyi híres püspök 40 diakonisszát alkalmazott gyülekezetében. De mikor az egyház letért az evangélium talajáról, az ev. szabadságban gyakorlott munka is odaveszett s helyére lépett az apácza-intézmény. Az egyház a női diakoniát jelenlegi formájában Isten után az 1864-ben meghalt Fliedner Tivadar lelkésznek köszönheti, aki a maga kis gyülekezetében, a Rajna melléki Kaiserswerthben 1836-ban a diakonissza munkát újból megkezdte.

3. A mai diakonisszák épen olyanok, mint az apostoli korbellek?

A mai diakonisszák is épugy, mint a régiek, szabadakarattól és Isten iránti szeretetből végzig a munkát, az apostoli korbellektől azonban abban különböznek, hogy hivatásukra külön előkészítettnek és egy diakonissza-anya-intézettel önként, szoros összeköttetésben állanak, amely felügyel reájuk, vezeti őket, irányítja munkájukat és minden tekintetben gondoskodik róluk; különböznek végül ruhaviselet tekintetében is. A diakonissza ügynek illetően újjászervezését a modern körülmények kívánták meg, mint ahogy az egyházban is, az istentiszteletben is sok minden máskép van, mint az apostoli korban, anélkül, hogy az evangélium ügye kárát vallaná.

4. Korszerű és fejlődésképes-e a diakonia a mai időben?

Diakonia alatt ker. szeretetmunkát értünk. A szeretet találékonnyá teszi az embert s a fennálló bajok legjobb megoldására képesít. Ebből a szempontból korszerű a diakonia. Fejlődésképeségét mutatja az ügy gyors elterjedése. A német prot. egyházakban fennálló 80 anyaintézethez máris 16000 testvér tartozik.

H i r e k.

Olvasd a bibliát!

Önmeztartóztatás mások javáért.

(Kor. I. lev. 10, 23—33.)

Pál apostól idejében gyakran fordult elő, hogy keresztyén embert meghívtak pogány ember lakomáihoz. Ezek sokszor pogány szertartásokkal voltak összekötve; néha pogány áldozatokból származtak, az ételek, italok. Ezeknek élvezete miatt sokan megbotráncóztak, nem tartották azt összeegyeztethetőnek a keresztyén étellel. A mai textusban Pál apostól megmagyarázza, mennyiben szabad a világi örömeiben részt venni és mennyiben követeli a keresztyén szeretet, hogy azoktól tartóztassuk magunkat.

Aranymondás.

Az Isten országa nem ételben, nem italban áll, hanem igazságban, békességben és a Szent Lélek által való örömben. Róm. 14, 17.

Oktató jegyzetek.

I. A keresztyén szabadság. Mindenek szabadok nekem, mondja az apostól. Isten jószágos Atyánk, ki gyermekeit boldogoknak akarja látni s a kiknek minden tiszta örömet megenged. Örvendezhetünk a természet és a művészet szépségein: élvezhetjük a barátság örömeit. Testi élvezetektől sem tilt el az Úr s azért teremtette mindazt, a mi testünk táplálására szükséges. De igaz örömet csak az fog adni, a mit hálaadással élvezhetünk. Bármily mértékletlenségben lehetetlen Istennek igaz szívből hálát mondani adományaiért. Csak olyan dolgok fognak tiszta élvezetet adni, a mik zavarják az igazságot, a békességet, a Szent Lélekben való örömet. Csak olyan társaságban vehetünk részt lelkünk károsodása nélkül, a hová Jézust is elvihetjük magunkkal s a hol róla szabad bizonyosságot tenni.

II. A szeretet korlátja. Sok olyan élvezet van, a mi önmagában nem bűn, de a mi e világ fiaival hoz kapcsolatba. Le-

hetséges, de nem bizonyos, hogy azokban részt veszünk a nélkül, hogy a mi saját lelkünk kárt szenvedne, ha elég erős a mi hitünk és a Krisztus iránti szeretetünk. De vajjon azzal nem adunk-e alkalmat másnak, a kinek gyengébb a hite, hogy minket kövessen és azután elessék. Ha elég erősek vagyunk, hogy sajkánkat áteveztesük valamely örvényen, vajjon akkor is meg fogjuk-e ezt tenni, ha nyomunkban más sajka jó, melynek hajósát a hullámok biztosan a mélységbe vonják? Az a pohár bor, a mi nekünk nem árt, másnak az örök kárhozat kezdete lehet, az a nyereségjáték, a melyben mi részt veszünk, másnak talán erkölcsi züllésre mutatja az utat, az a világi mulatozás, metyről bizonytalan, hogy abban saját tisztaságunkat megóvhatjuk, nem fogja gyengébb testvérünknek egész életét megmérgezni és bemocskolni? Azért ne a mi saját élvezetünket keressük először, hanem nézzük azt, a mi mást is épít, másnak is hasznos, másnak is tiszta, heivadhatatlan örömekeket adhat.

Valamely műhelyben egyik fiu gunyolta a másikat: Tudok olyan dolgot tenni, a mit te nem tudsz. — Mi az? — Tudok dohányozni. — Én is tudok olyan dolgot, a mit még te nem is tudsz. — Mi legyen az? — Hogy ne dohányozzak! V. J.

— **Társ szerkesztőnk betegsége.** Igaz sajnálattal adjuk tudomásul, hogy társ szerkesztőnk P a á l Gusztáv marosvásárhelyi ref. koll. tanár atyánkfia hetek óta tartó betegségéből még mindig nem épült fel teljesen. Meg-megújuló lázas állapota még nem engedi, hogy kezelő orvosai által javasolt fürdő-kurát megkezdhesse. Öszinte, szerető indulattal kívánjuk, a jó Isten, a maga végetlen szeretetéből kifolyólag adjon mihamarább gyógyulást néki s a Jézus érdemeiért szabadtsa meg betegségének nehéz keresztjétől.

— **Mit mondott Bethlen Kata?** Árva Bethlen Kata életét, gyötrelmeit s szent vallásunkért való szenvedéseit bizonyára sokan ismerik olvasóink közül. Őt, a ki gróf Bethleni Bethlen Sámuel Kisküküllő vármegye egykori főispánjának és felesége Borsai Nagy Borbárának, tehát e tiszta kálvinista családnak volt a gyermeke: árvaságában elébb hozzá erőszakolják a pápista gróf Haller Lászlóhoz, azután egy barát tudatlanságát felhasználva hamis uton esketik meg, gyermekeit erőszakkal veszik el tőle s minden praktikát elkövetnek, hogy a pápista hitre térítsék. Egyszer az erdélyi Jezsuiták generálisát küldték el hozzá, a ki miután egyenes uton nem boldogult Bethlen Katával arra kérte, hogy legalább azt igérje meg, hogy: *„ha majd valamikor a pápista vallást igazabbnak s jobbnak fogja itélni áttér arra.”* Erre Bethlen Kata, minden habozás nélkül így felelt: *„Eb kötelezze kegyelmednek semmire is magát, mert ha én igazabbnak ismerném a pápista vallást, ugy sem férjemért, sem a kegyelmed javallásáért, hanem az Igazság-ismeretiért lennék én pápistává. De azt sem kegyelmed sem más meg nem éri, hogy én vallásomat elhagyjam!”*

— **A „Vasárnapi Ujság”** július 14-iki száma a lap volt szerkesztőjét, Nagy Miklóst gyászolja, közölve arcképét s kegyeletes hangu nekrológját, melyet Schöpflin Aladár irt. A szépirodalmi közlemények közt van Balla Ignác verse, Mikszáth Kálmán és Pekár Gyula eredeti eredeti regénye, Cholnoky Viktor elbeszélése. Wharton Edith angolból fordított regénye. Egyéb közlemények: képek s ismertetés a kecskeméti vincellériskoláról s a Gellérthegy alján készülő új séta-utról, a svábhegyi Norma-fa mai s husz év előtti képe, az utóbbi Keleti Gusztáv festménye után, Garay Ákos tréfás rajz-sorozata, saisonképek, Rakódcay Sándor és Doby Jenő arcképe és életrajza s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, Közintézetek s egyletek,

Sakhjáték, Képtalány, Egyveleg stb. „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre négy korona, a „Világkrónika”-val együtt 4 kor. 80 fillér. Megrendelhető a „Vasárnapi ujság” kiadóhivatalában (Budapest IV., Egyetem-utca 4. szám.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes-Néplap” a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre két kor. 40 fillér.

A teherhordó.

(Mese.)

Egy dervis éppen akkor ért be vándorútjában a városba, amikor a sah vezére vadászatra indult fényes kíséretével egyetemben.

A vezér zordon lelkületű ember volt s remegett tőle mindenki. Kegyetlen szigorúsággal bánt emberrel és állattal egyaránt s most is teljes erejéből sarkantyuzta és verte a lovát, mely a fordulónál megrémült valami élestorku madár füttyülésétől s hátraugorva, megállt egy pillanatra.

A vezér sarkantyuja megsebezte a szegény állat testét. Az ütések is nagy kint okozhattak neki.

A kíséret tagjai télenül nézték az állatkinzást; jaj lett volna annak, aki ellenvetést mert volna tenni miatta.

A dervis azonban nem félt a hatalmas vezértől. Elébe állt és szigorú hangon mondotta neki:

— Mit cselekszel, te kegyetlen, szívtelen ember?! Szeretnéd, ha téged is így megsarkantyuznának és megvernének! Az állat is Isten teremtménye s azzal is emberségesen kell bánni!

A vezér dühösen kiáltott rá a dervisre:

— Hogy mersz beleavatkozni az én dolgomba! Nem félsz attól, hogy leüttetem a fejedet?

A dervis mosolyogva, nyugodtan felelt:

— Csak a testemet ölheted meg, a lelkemet nem! A testemmel pedig én semmit sem törődöm. Engem tehát nem félemlithetsz meg.

A vezér bámulva nézett a bölcs emberre; tettségű neki a felelete. Folytatni akarta azután az utját, de a dervis nem mozdult el előle.

— Ne álld el az utamat! — kiáltott rá a vezér.

— Még valami mondani valóm van neked, hatalmas ur! — szólt most a dervis. — Hallgass meg, azután tovább állok s te is folytathatod az utadat. Azt akarom még mondani neked, hogy kegyetlenkedésed azért is elítélésre méltó, mert amit magad cselekszel mást sem ítélsz el miatta. A magad hibáját másban is erénynek kell látnod máskülönben a más meg büntetésével magadat is elítelnéd. Nem mindenki olyan bölcs ember, mint amilyen Nadir sah volt s nem mindenki cselekszik úgy, ahogyan ő cselekedett.

A vezér kíváncsian kérdezte meg a dervistől:

— Hogyan cselekedett Nadir sah?

— Elmondom neked a történetét, hallgass rám — felelte a dervis. A híres Nadir sah nagyon büszke volt roppant testi erejére és dörgő hangjára, amellyel mindig megfélemlítette a környezetét. Többször becsülte ezt a tulajdonságát minden bölcseségnél s okos szavak helyett mindig a hangja dörgésével igyekezett tekintélyt szerezni. Igen nagyravágyó ember volt s szerette volna megnövelni a birodalmát. Mohamed szultán birodalmára vágyakozott nagyon, de hiába indított sereget ellene, sohasem végződött győzelemmel a hadjárata. Mohamed szultán vézna, beteges ember volt s gyöngé hangja a suttogáshoz hasonlított.

Nadir sah haragosan kiáltotta egyszer: amikor róla beszéltek:

— S én ne tudnám legyőzni ezt a nádszál embert, akinek a hangja sem egyéb, mint a nádszál gyöngye suttogása!

Fülébe jutott ez a mondás Mohamed szultán-nak, aki igen bölcs ember volt s a szellemi erőt többre becsülte a testinél. El is határozta menten, hogy megszégyeníti az ellenségét. Előhivatott a piacról egy óriás termetű teherhordót, akinek olyan dörgedelmes volt a hangja, hogy az ágyudörgés sem tudta volna elnyomni. Megbizta azután ezt a teherhordót, hogy vigyen tőle levelet Nadir sahnak. Utasítást adott neki arra is, hogy milyen módon viselkedjék a sahval szemben. Elment a teherhordó Teheránba amugy rongyosan, a rendes ruhájában. A sah, amikor a furcsa követ érkezéséről értesült, nagy haragra lobbant, de azután azt gondolta: Hadd jöjjön csak ide az a követ, majd beszél ő vele a maga módja szerint. Hadd tudja meg Mohamed szultán, hogy kivel van dolga. Bevezették elébe a teherhordót, aki azután letette a trón lépcsőjére a levelet s megállt a sah előtt bátran, férfiasan.

A sah felpattant a trónról és dörgő-hangján rákiáltott a szultán követére:

— Nem talált más embert az urad követségre?

A dörgő hangra összerezzen a sah környezete, csak a teherhordó nem rémült meg. Nyugodt arccal felemelte a fejét s szólni kezdett:

— Móhamed szultánt ne tanítsd, mert ő tudja, hogy mit cselekszik!

Hangja olyan rettenetesen dörgött, olyan hatalmas volt, hogy a falak is megremegtek tőle. A sah maga is meghökkenve bámult a teherhordóra, aki úgy állt előtte, mint valami mesebeli óriás. A trón körül állók is mind sápadtan néztek maguk elé.

A sah egy ideig nem tudta, hogy mitévő legyen? Zavartan állott a trónja előtt. Egyszerre az jutott eszébe, hogy ebben a teherhordóban éppen azok a tulajdonságok vannak meg amelyekre ő olyan nagyon büszke. Ha ezeket a tulajdonságokat nem becsüli meg a teherhordóban, akkor egyuttal maga ellen vét s magát kisebbíti meg. Megértette most Mohamed szultán tréfáját s erőt vett a boszuságán és környezetének nagy csodálkozására leszállt trónjának emelvényéről, odasietett a teherhordó elé és megveregette a vállát:

— Derék ember vagy. Meg foglak jutalmazni. Ilyen daliás, szép termettel és ilyen gyönyörűen dörgő hanggal nem mindenki dicsekedhetik ám!

— Eddig van a mese — fejezte be a szavait a dervis.

A vezérnek nagyon tetszett a mese és megértette a benne rejlő tanulságot. Le is szállt nyomban vérző lováról s kiadta a parancsot, hogy vigyék vissza a szegény állatot és kötözzék be a sebeit. Maga más lóra ült s miután megjutalmazta a dervist, gondolataiba merülve folytatta az utját az erdő felé.

A Dr. Schmidt G. főtörzsorvos és physikus által feltalált híres

FÜL-OLAJ

megszüntet gyorsan és alaposan időközi **süketéget, fülfolyást, zúgást és nehézhallást** még idült esetekben is. Ára üvegenként használati utasítással 2 frt. Kapható **Debreczenben, Kossuth-utca 8. szám** az „Arany Egyszarvu“-hoz című gyógyszer-tárban.

Agrár takarékpénztár r. t. Maros-Vásárhelyt.

Teljesen befizetett alaptőke egy és fél millió korona.

Fióktételek és kirendeltségek:

Csikszereda, Gyergyószentmiklós, Marosludas, Marosujvár, Nyárádszereda, Parajd, Sz.-Udvarhely, Sepsi-szentgyörgy és Székely-Keresztur.

Jelzálogkölcsonöket nyújt földbirtokra és bérházakra legjutányosabb feltételek mellett, ugyszintén **törlesztéses kölcsönöket 500 koronától** kezdődőleg a törlesztést és kamatot magában foglaló fél évi részletfizetések ellenében **4 1/2 o/c** alapkamattal.

Leszámitol 6 hónapi lejáratig terjedő váltókat, utalványokat és adósleveleket.

Elfogad betéteket könyvecskére, folyó, vagy cheque számlára és azokat rendszerint **felmondás nélkül fizeti vissza**

Bank és pénzváltó osztályunk üzletköre:

Értékpapir, idegenpénzek vétele és eladása.

Tőzsdei megbízások.

Sorsjegyek eladása letétjegyre és egyenlő havi részletfizetésre. Az első részletfizetése után a sorsjegyekre eső nyereség már a vevőt illeti.

Kölcsönök nyújtása értékpapirokra.

Osztálysorsjegyek főelárusítása helye. Szelvény-beváltás.

Letétek. Elfogadunk értékpapirokat, okmányokat megőrzésre.

Költségmentesen megvizsgáljuk mindennemű sorolás alá eső értékpapirok huzását.

Kivándorlóktól érkező pénzek, utalványok, csekkek legolcsóbb beváltási helye.

Képviseli a legrégebb és legnagyobb biztosító intézetet a „Trieszti Általános Biztosító Társaság“ (Assicurazione Generali) és eszközöl tűz-, üveg- és jégkárt, valamint betörés elleni, végre élet és balesetelleni biztosításokat a legolcsóbb díjak mellett.

FERENCZ JÓZSEF KESERÜVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMEZSÉZŐ TERMÉSZETES
HASHAJTÓSZER.

„KÖZHASZNU SZÖVETKEZET”

magyar nemzeti alapon álló kultur és humán-célok támogatására alakult pénzintézet

KOLOZSVÁRT UNIÓ-UTCZA 20.

Elfogad takarékbetéteket, naptól-napig számított 5%-os kamat mellett és a tőkekamat-adót is az intézet fizeti.

Váltó-leszámítolást és rövid lejáratu jelzálogkölcsönök folyósítását kedvező föltételek mellett eszközli.

Tisztviselői törlesztő kölcsönöket folyósít 10–12 évi törlesztésre.

Az intézet most van átalakulóban 300.000 kor. alap-tőkével biró részvénytársasággá, hogy kitűzött feladatait hathatósabban szolgálhassa.

Egy részvény ára: 100 kor., mely apróbb részletekben, az év végéig fizetendő be.

Eddigi kezdetleges helyzetében is már

12000 koronát

osztott ki az intézet magyar nemzeti alapon álló egyházak, iskolák segélyezésére.

A részvényjegyzések még mindig elfogadtatnak.